

Wie A zegt, moet ook B zeggen

Traas en Ovaa Sport biedt circulaire oplossingen

Sinds Zembla kunstgras voor voetbal volop in de belangstelling heeft gezet, hebben veel sportveldenbouwers hun focus verlegd naar het aanbieden van alternatieven voor SBR. Bij Traas en Ovaa Sport denken ze echter liever in oplossingen die blijvend zijn.

Auteur: Guy Oldenkotte

Het is alweer ruim twee jaar geleden dat televisieprogramma Zembla voor het eerst aandacht schonk aan kunstgrasvoetbalsystemen. De eerste uitzending draaide om de vraag of SBR-granulaat nu wel of niet kankerverwekkend is. Eén van de weinige sportveldenbouwers die destijds bereid was om aan die uitzending mee te werken, was

Joost Schuijs van Traas en Ovaa. Sommige kijkers zagen daarin een publiciteitsstunt, maar de afkeer van het gebruik van SBR zit bij Traas en Ovaa wel degelijk diep, zo zegt ook mededirecteur Jacques Walhout. 'We weten allemaal dat we niet bewust de grond mogen vervuilen. Daar komt bij dat de overheid graag wil dat iedereen sport omdat dat

gezond is. Dan snap ik niet waarom we nog altijd met SBR-granulaat werken als bekend is dat het vervuult en ongezonde aspecten heeft. De branchevereniging voor de bandenindustrie, VACO, roept dat de vervuiling juist in de constructie blijft zitten, maar dat maakt het verhaal voor mij nog triester', zo stelt hij. Dat neemt niet weg dat de

Alweer twee jaar geleden schonk televisieprogramma Zembla voor het eerst aandacht aan kunstgras- voetbalsystemen

is dat onterecht. 'Het eerste veld dat wij met deze infill hebben aangelegd, was in 2009 in Cadzand-Bad. Dat veld is afgelopen zomer probleemloos door de toets voor de KNVB-Gebruiksnorm gekomen.' Walhout wijst erop dat er bij die toets dezelfde waardes werden gemeten als toen het veld bij oplevering werd getest. 'Die waardes nemen nauwelijks af. Ik durf daarom best te garanderen dat een veld met Geofill tien tot twaalf jaar lang goede sporttechnische eigenschappen houdt.' Een voorwaarde voor Walhout is wel dat de kunstgrasfabrikanten eindelijk hun zogenaamde 'Viagra-vezel' introduceren. 'Het probleem zit hem in vezels die na verloop van tijd plat blijven liggen. Dat moet veranderen. Om ervoor te zorgen dat een kunstgrasveld lang meegaat, is het belangrijk dat de vezels altijd weer overeind gaan staan.' Of het nu met of zonder vezels is die vanzelf weer in de houding springen, het blijft belangrijk dat de infill los blijft. 'In 2008 hebben we al samen met Arjan Knottnerus en Adrie Markusse de *air rake* ontwikkeld. Deze kruising tussen een wiedege en een borstel egaliseert en decompacteert de infill. Als men die wekelijks inzet, zal de infill niet compacteren.' Het bedienen en juist inzetten van de machine zou weinig kennis en kunde vergen. 'Als ze hun kunstgrasveld in goede conditie willen houden, zullen ze dit wel moeten doen. Ik hoor nog regelmatig van sportveldbeheerders dat ze een veld volgens de voorschriften onderhouden, terwijl we kunnen zien dat ze vanachter hun bureau de verschillende kruisjes in het onderhoudslogboek hebben gezet.'

Stabiele ondervoet

In tegenstelling tot veel andere infills migreert Geofill nauwelijks tot niet. 'De kokosvezels

houden alles bij elkaar en voorkomen de zogenaamde *splash*, waarbij het granulaat opspringt en migreert.' Walhout schat dat voor een veld met Geofill jaarlijks zes tot acht bigbags met nieuw granulaat nodig zijn om de infill op peil te houden. 'Het materiaal degradeert zo'n 5 procent per jaar', zo stelt hij. Een van de grootste voordelen die de combinatie van kurkkorrels en kokoslierten biedt, is dat het knikkerbakeffect op kunstgrasvoetbavelden wordt voorkomen. 'Geofill wordt geroemd om de stabiele ondervoet die het de spelers biedt.' Voetballers hebben daarom minder last van hun gewrichten na het spelen op een veld dat is ingestrooid met Geofill. 'Daarnaast wordt een veld met Geofill op zonnige dagen veel minder warm dan een veld dat is ingestrooid met zwart SBR. Het verschil kan zomaar tot 30 graden oplopen. Spelen op een Geofill-veld zal dus altijd een stuk aangenaam zijn.' Omdat Geofill een 100 procent natuurlijk

overheid ook weleens naar zichzelf mag kijken, voegt hij daaraan toe. 'Alle alternatieven voor SBR zijn duurder, maar onze overheid geeft alleen maar om de portemonnee. Er blijft dus niets anders over dan toch voor een veld met SBR te kiezen.' Voor Traas en Ovaa was de uitzending van Zembla destijds het laatste zetje om definitief geen velden met SBR-granulaat meer aan te leggen. Kort na de uitzending maakte het bedrijf bekend voortaan alleen nog maar kunstgrasvelden met alternatieve infill te zullen aanbieden.

100 procent natuurlijke infill

Dat was echter maar een kleine stap. 'Wij bieden al jaren een kunstgrassysteem aan dat is ingestrooid met Geofill', benadrukt Walhout. Het infillmateriaal bestaat voor 90 procent uit kokosvezels en voor 10 procent uit kurkgranulaat. 'Het is dus 100 procent natuurlijk materiaal.' Kunstgrasvoetbalsystemen met natuurlijke infill worden door de markt nog altijd met argusogen bekeken. Volgens Walhout

Jacques Walhout

infillmateriaal is, absorbeert het warmte, terwijl SBR-materiaal hitte juist reflecteert. Bovendien profiteert Geofill van de eigenschap dat kokos een klein beetje vocht opneemt. Dat is echter geen rechtvaardiging voor de vrees dat Geofill algen en mos in de hand werkt. 'Ik heb dat nog nooit gezien op velden die door ons zijn aangelegd en ingestrooid met Geofill', merkt Walhout op. Van kurk is bekend dat het amorf is, waardoor het geen natuurlijke organismen aan zich bindt. Kokos lijkt een ander afweermecanisme tegen algen en mos te hebben. In vochtige condities geeft het een beetje zout af, iets wat algen en mos verre van aangenaam vinden.

Geheel recyclebaar

Eén van de grote voordelen van Geofill is dat het na afloop van zijn rol in een kunstgrasveld eenvoudig in andere toepassingen kan worden verwerkt. 'Samen met substraatleverancier Bas van Buuren werken we momenteel aan een oplossing waarbij het oude Geofill door hen wordt omgezet naar een voedingsstof die wederom van nut kan zijn voor de gemeente.' Volgens Joeri Faas van Bas van Buuren biedt de combinatie kokos en kurk verschillende mogelijkheden. 'Het helpt om lucht en vocht in de grond te brengen, waardoor het een goede bodemverbeteraar kan zijn.' In het concept zou Traas en Ovaa het afgeschreven Geofill schoon bij Bas van Buuren aanleveren, waarna zij het materiaal aanvullen met andere stoffen en het dusdanig bewerken dat het een bodemverbeteraar wordt die de gemeente elders kan inzetten.

Behalve aan de infill werkt Traas en Ovaa ook aan een oplossing voor het recyclen van de mat. Met subsidie van Stimulus, een instantie die diverse subsidieprogramma's beheert en bedrijven in Zeeland faciliteert bij het aanvragen van subsidie, bouwen ze momenteel hun eigen shredder die de kunstgrasmat in korrels omzet. 'Ons doel is om van die korrels uiteindelijk een nieuw instrooigranulaat te maken, zodat de gemeente verschillende opties heeft om het oude kunstgrasveld toch op een nuttige manier opnieuw in te zetten', stelt Walhout. Om dat te bereiken, zal men eerst de techniek moeten verbeteren om de kwaliteit van het granulaat te manipuleren. Tot die tijd vindt het granulaat van oude kunstgrasmatten gretig aftrek in de auto-industrie.

Te vies voor woorden

Door de aanpak van Traas en Ovaa kan de Limontamat met Geofill dus volledig circulair worden verwerkt. Als bijdrage aan een oplossing voor de huidige problematiek is Traas en Ovaa zelfs bereid mee te helpen om oude SBR-velden te verwerken. 'Toen de kreet "circulair" populair werd, hebben wij een wasmachine gebouwd om kunstgrasmatten en infillmaterialen te reinigen.' Het water uit die wasmachine was waar Joost Schuijs aan refereerde in de allereerste Zembla-uitzending, toen hij zijn afschuw uitsprak over het vuil dat uit SBR-granulaat komt. 'Inmiddels hebben we een oplossing uitgewerkt waarbij SBR-granulaat op een nuttige manier wordt hergebruikt in asfalt voor wegen.' Hoewel rubber en bitumen van origine niet

aan elkaar hechten, is het Traas en Ovaa gelukt een procedé uit te werken waarbij dit toch mogelijk is. Inmiddels liggen er al ruim anderhalf jaar twee proefvakken waarin SBR is verwerkt volgens de receptuur van Traas en Ovaa. 'Het wegdek blijft intact; dat betekent dat we op het goede spoor zitten.'

Walhout wijst erop dat Traas en Ovaa geen afvalverwerker is. 'Maar we denken graag mee over het oplossen van problemen rondom afgeschreven kunstgrasvelden. Als het aan ons ligt, nemen wij in de toekomst de oude kunstgrasvelden in bij projecten waar wij het veld mogen vervangen, en zorgen wij ervoor dat de verschillende componenten op een goede manier worden verwerkt, waarna ze opnieuw van toegevoegde waarde voor de gemeente kunnen zijn. Daarnaast streven wij ernaar dat ze een nuttig nieuw leven krijgen als grondstof voor andere toepassingen.'